

Huvudman

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB, 556462-4368
info@engelska.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Internationella Engelska Skolan Täby belägen i Täby kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Internationella Engelska Skolan i Sverige AB att senast den **27 januari 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande skolans uppdrag att gestalta och förmedla individens frihet och integritet samt syftet med skollagens bestämmelser om ordningsregler. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Internationella Engelska Skolan i Sverige AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen.

Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB ska vidta följande åtgärder

1. Upphör med ordningsregler eller andra regler som innebär begränsningar av elevernas val av klädsel. Det ovsagda avser inte begränsningar som har stöd i lag eller beslut om ordningsregler enligt skollagen som motiveras av säkerhets- eller ordningsskäl, förutsatt att åtgärden står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (1 kap. 4-5 §§ skollagen, 5 kap 3 och 5 §§ skollagen och förordning [SKOLFS 2010:37] om

läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet med bilaga, 1 [Lgr 22]. Skolans värdegrund och uppdrag.)

2. Se till att skolenheten endast har ordningsregler som syftar till att upprätthålla trygghet och studiero. Inkom med rektorns beslut om ordningsregler. (5 kap. 3 och 5 §§ skollagen.)

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Internationella Engelska Skolan Täby belägen i Täby kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Internationella Engelska Skolan Täby följer gällande bestämmelser rörande ordningsregler om elevernas klädsel. Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektor. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans dokument avseende ordningsregler. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Skolans uppdrag att gestalta och förmedla individens frihet och integritet samt ordningsregler i enlighet med författningarnas krav

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av Internationella Engelska Skolan Täbys skriftliga ordningsregler. En av ordningsreglerna gäller elevernas klädsel och där anges bland annat följande. "Vi klär oss på ett sätt som passar för en arbetsplats. Skolan är en arbetsplats och vi klär oss på ett sätt som passar för en arbetsplats vilket också förbereder eleverna för arbetslivet. Vi visar varandra respekt genom att klä oss på ett sätt som inte väcker anstöt hos någon."

I Skolinspektionens intervjuer beskriver eleverna att innebörden av skolans ordningsregel om elevernas klädsel är att eleverna inte får visa bh-bandet, inte ha urringade tröjor och inte ha kjolar eller shorts som är kortare än där fingerspetsarna slutar när eleven står med rak arm och raka fingrar längs med sidan. Eleverna uppger också att de inte får ha kläder som visar magen. Vissa elever säger att det är okej att visa magen lite, men att de inte får visa naveln, och andra elever säger att de inte får visa hud på magen alls, även om naveln inte syns. När

det gäller linnen uppger vissa elever att det inte är tillåtet att ha linnen alls och vissa elever uppger att det inte är tillåtet att ha linnen med för tunna band. Flera elever berättar att de inte heller får ha hål på byxorna ovanför där fingerspetsarna slutar om eleven håller ner armarna längs med sidan. Eleverna berättar även att det har hållits en presentation för årskurs 7 i början av läsåret 2021/22 där skolan har gått igenom vad skolans klädkod innebär. Under presentationen visades bilder med kryss över personer som hade på sig kläder som inte är tillåtna på skolan. Eleverna berättar att det bland annat visades att eleverna inte får ha tajts som inte är tillräckligt täckande i nyansen och att byxor helst ska vara höga eftersom man inte får visa höft eller underkläder.

Elever beskriver i intervjuerna att de flesta eleverna följer skolans klädregler, men att det händer att elever blir tillsagda på grund av sin klädsel. Flera elever uttrycker att de upplever att det är problematiskt att lärarna säger till eleverna om deras klädsel. Elever beskriver även att klädreglerna drabbar flickor hårdare än pojkar. Flickorna uppger bland annat att de behöver anpassa vilka kläder som de köper för att de ska kunna använda kläderna i skolan och att de använder andra kläder på fritiden, till exempel linnen.

I samtliga av Skolinspektionens intervjuer med elever ger eleverna exempel på tillfällen då elever har blivit tillsagda av lärare på grund av sin klädsel. Eleverna beskriver att elever har blivit tillsagda att ta på sig till exempel en tröja över sitt linne, att ta på sig tajts under sin kjol eller att dra ner sin tröja. En elev uppger att de flesta lärare säger till elever som har en "jättekort" tröja och att vissa lärare är mer petiga och säger till även om eleven visar väldigt lite hud. Flera elever berättar att lärarna säger till eleverna framför andra elever. Enligt eleverna är det fler elever som bryter mot klädreglerna under sommaren och då är det många elever som har blivit tillsagda för att de har haft på sig shorts. På fråga om hur ofta elever blir tillsagda uppger en elev att vissa lärare inte säger till, men att vissa lärare säger till ofta och att man vet vilka lärare som "man ska dra ner lite extra för när de kommer förbi". På fråga om eleverna vet varför klädreglerna finns svarar eleverna bland annat att det är för att det är en internationell skola och för att man ska visa varandra respekt. Vissa elever uppger att de har hört från lärare att reglerna finns för att pojkar inte ska bli distraherade.

Av Skolinspektionens intervjuer med lärare och rektor framgår att de inte har samma bild av klädreglernas innebörd som eleverna. Enligt lärarna innebär skolans klädregler att eleverna ska klä sig på ett sätt som passar för en arbetsplats och att de ska klä sig på ett respektfullt sätt. Lärarna uppger att det inte tillämpas något "armtest" för att mäta längden på elevernas kjolar och shorts. En lärare uppger att den enda instruktionen som lärarna har fått gällande skolans klädregler är att underkläder inte får synas och att eleverna inte får ha tryck på kläderna som är stötande. Enligt lärarna ska de inte säga till elever kring deras klädsel framför andra, utan ha ett enskilt samtal med eleven som bryter mot reglerna. En lärare säger att lärarna även ska erbjuda eleven något att sätta på sig. Lärarna uppger dock att det kan vara svårt med tillämpningen av klädreglerna eftersom alla kan ha olika tolkningar av vad som är respektfullt eller lämpligt när det kommer till klädsel.

En lärare uppger även att vissa lärare säger till om en elev har en tröja som visar ett glapp mellan byxor och tröja. Lärarna i högstadiet bekräftar elevernas uppgifter om att det har hållits en presentation i årskurs 7 där det visades bilder på kläder som inte är tillåtna på skolan. Enligt lärarna hade personerna på bilderna på sig till exempel kort kjol, korta shorts och uringad tröja.

Rektorn uppger bland annat följande i Skolinspektionens intervju. Den tidigare skolledningen var striktare kring klädkoder och det kan vara något som lever kvar på skolan. Nuvarande skolledning har inte gått ut med något annat än att eleverna inte ska visa underkläder och att kläder inte får ha tryck och liknande som är drog- eller våldsrelaterat. Skolledningen har aldrig har gått ut med att elever inte får ha en viss typ av kläder. Det som eleverna har berättat om längden på kjol och shorts är inte något som skolan har bestämt. Rektor har inte heller hört något kring håll på jeans och känner inte till något kring färgen på tajts. Men det har varit en diskussion om linnen och att man inte ska visa bh-banden. Personligen har rektorn aldrig varit med om att en elev har fått en tillsägelse kring kläder. Rektorn tror att elevernas uppgifter om att vissa lärare tillämpar klädreglerna hårdare än andra stämmer, men rektorn har inte någon uppfattning om i vilken omfattning det sker. Rektorn känner inte till presentationen om klädreglerna som hållits i årskurs 7, det har skett utan rektors kännedom. När det gäller elevernas uppgifter om att de har hört att klädkoden finns för att pojkar inte ska bli distraherade uppger rektorn att det absolut inte är något som skolan har uttalat.

Huvudmannen har i en skriftlig komplettering angett att skolan, utifrån uppgifterna som framkommit vid skolbesöket, har genomfört åtgärder i syfte att fördjupa förståelsen och uppföljningen av existerande regler vid skolan och att säkerställa processen vid framtagandet av ordningsregler vid skolan. Enligt huvudmannen är skolans ledningsgrupp, elevrådsrepresentanter och representanter från föräldrarrådet överens om att skolans skriftliga ordningsregel kring klädsel är helt i överensstämmelse med hur skolan vill utforma sina regler. Enigheten kring hur personalen följer upp och hanterar situationer avseende klädregler behöver dock förstärkas. Eleverna har en annan uppfattning än lärarna kring hur uppföljningen av reglerna sker och huvudmannen uppger att detta kommer att inkluderas i skolans fortsatta arbete med implementeringen och förståelsen kring klädreglerna. Huvudmannen uppger även att det i den svenska läroplanen finns ett tydligt uppdrag att skolan ska förbereda eleverna för vuxenlivet och att en klädkod bör ses som ett verktyg i detta uppdrag.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår bland annat följande. Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Vidare framgår av 1 kap. 5 § skollagen att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som individens frihet och integritet.

I läroplanen preciseras skolans värdegrund och där anges bland annat att var och en som verkar inom skolan också ska främja aktning för varje människas egenvärde samt att individens frihet och integritet är värden som skolan ska gestalta och förmedla (Lgr 22, Skolans värdegrund och uppdrag).

Den 2 juli 2021 trädde en ny lydelse i läroplanen ikraft, av vilken framgår att skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Den nya lydelsen tillämpas för första gången på utbildning från och med höstterminen 2022 (Förordning [SKOLFS 2021:5] om ändring i förordningen om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet; se Lgr 22, Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden). I barnkonventionens artikel 13 fastslås att barnet ska ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, ta emot och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer.

Enligt 5 kap. 3 § skollagen ska alla elever tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet och att det är skolans rektor som beslutar om ordningsreglerna.

Bestämmelserna i 5 kap. 3 och 5 §§ skollagen har nya lydelse sedan den 1 augusti 2022. Förändringarna påverkar dock inte bedömningen i detta beslut.

Av förarbetena till skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler på varje skolenhet som ett led i att upprätthålla trygghet och studiero (prop. 2009/10:165 s. 680).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen ska ta ställning till om Internationella Engelska Skolan Täbys ordningsregel avseende klädkod, såvitt avser kravet att klä sig på ett sätt som passar för en arbetsplats samt att visa respekt genom att klä sig på ett sätt som inte väcker anstöt hos någon, följer gällande bestämmelser.

Skolinspektionen bedömer inledningsvis att det inte endast är ordningsregelns ordalydelse som bedömningen ska avse, utan även regelns innebörd genom tillämpningen på skolan. Skolinspektionens utredning visar att Internationella Engelska Skolan Täbys ordningsregel i praktiken innebär att elever inte får ha vissa typer av kläder och klädmodeller. Utredningen visar vidare att skolpersonal tillrättavisar elever som inte följer klädreglerna. Enligt Skolinspektionens bedömning bör elevernas val av klädsel ses som ett individuellt uttryck som normalt bestäms av eleverna själva. Skolinspektionen bedömer att innebörden av

den aktuella ordningsregeln begränsar elevernas frihet att själva välja hur de vill klä sig, vilket inte är förenligt med skolans uppdrag om att gestalta och förmedla värden om individens frihet och integritet.

Syftet med skollagens bestämmelser om ordningsregler är att upprätthålla trygghet och studiero vid en skolenhet. Detta innebär att en skolas ordningsregler endast i undantagsfall kan omfatta regler om hur en elev bör vara klädd, exempelvis om det krävs av säkerhets- eller ordningsskäl. Även i de fall en regel motiveras av säkerhets- eller ordningsskäl behöver en avvägning göras mellan dessa skäl och det ingrepp i elevernas frihet att själva välja hur de vill klä sig som regeln innebär. För att en ordningsregel ska ha avsedd effekt på trygghet och studiero är det därutöver viktigt att ordningsregeln är tydlig och att eleverna förstår vilka förväntningar som finns på dem. Den aktuella ordningsregeln begränsar elevernas val av klädsel och motiveras inte heller av upprätthållandet av trygghet och studiero. Skolinspektionen konstaterar därför att den aktuella ordningsregeln inte vinner stöd i skollagens bestämmelser.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att innebörden av Internationella Engelska Skolan Täbys ordningsregel avseende elevernas klädsel inte är förenlig med skolförfattningarna.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB:s verksamhet vid Internationella Engelska Skolan Täby uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skolans uppdrag att gestalta och förmedla individens frihet och integritet samt syftet med skollagens bestämmelser om ordningsregler. Det finns därför skäl att förelägga Internationella Engelska Skolan i Sverige AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av utredare Malin Backéus.

Utredare Ellen Delby Susic har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Pia Karlsson och regionjurist Linnéa Lundberg medverkat.